

Ekonomski sunovrat RS - Plata nema, more bit bidne, ali ih sada nema!

21/11/2012 20:12 by Administrator

Dok je o mjerama Å¡tednje govorio novinarima, DÅ¾ombiÅ¡tu je otkazala posluÅ¡nost stolica na kojoj je sjedio, pa se Premijer gotovo sunovratio i nestao iz vidokruga prisutnih u prostoriji Vlade RS. I sam se tome nasmiĝao te dodao: â€œMnogi bi Å¡eljelili ovo vidjetiâ€• â€œ simobliÅ¡na je bila reÅ¡enica kojom kao da je dozivao svoj sopstveni opoziv.

Autor: [Elvir PadaloviÅ¡](#) ProÅ¡le sedmice, Vlada Repulike Srpske usvojila je prednact ekonomske politike za 2013. godinu. U ovom prijedlogu predviĝene su velike mjere Å¡tednje kroz smanjenja plata i primanja svih budÅ¾etskih korisnika, javne uprave, policije i prosvjete za deset odsto. Ekonomskom politikom planirano je ukidanje odreĝenih agencija, njihovo slijevanje u okvire pojedinih ministarstava, ali i otpuÅ¡tanje nepotrebnih radnika u javnom sektoru.

Najavama rigoroznih mjera Å¡tednje u 2013 godini, Vlada je nagovijestila teÅ¡ku godinu, ali i ozbiljnost privredne i ekonomske krize u RS. Prvi put iz usta zvaniÅ¡nika RS izaÅ¡ilo je priznanje o teÅ¡koj situaciji u RS, pa su stoga najavljene mjere â€œjedine moguÅ¡teâ€•.

Osim "kresanja" plata visokopozicioniranim sluÅ¾benicima, ukljuÅ¡ujuÅ¡i i Premijera i Å¡lanove Vlade, a koje Å¡te iÅ¡i do 35 posto, entitetski Premijer RS Aleksandar DÅ¾ombiÅ¡ najavio je i ukidanje Å¡est agencija, dva zavoda, Sekretarijata za vjere i Operativnog tima RS za traÅ¾enje nestalih. BiÅ¡te ukinuta i Sky Srpska, a najavljena su i otpuÅ¡tanja radnika u javnim preduzeÅ¡tima, u okviru njihovog restrukturiranja.

Premijer RS Aleksandar DÅ¾ombiÅ¡ priznao je da Å¡te naredna godina biti izuzetno teÅ¡ka, da novca nema i da Vladu RS oÅ¡ekuju izuzetno teÅ¡ki pregovori sa sindikatom i drugim socijalnim partnerima o nepopularnim mjerama, izmeÅ¡u ostalog, smanjenju plata i otpuÅ¡tanju zaposlenih u javnim preduzeÅ¡tima.

"Ovo je najkomplicovaniji dokument koji sam morao uraditi od kada sam u Vladi", rekao je DÅ¾ombiÅ¡ na pres-konferenciji nakon sjednice Vlade RS i potvrdio da procjene za 2013.godinu, naÅ¾alost, nisu dobre.

Okvir budÅ¾eta za 2013. godinu veÅ¡ti je za 7,5 odsto ili 114 miliona u odnosu na 2012. godinu i iznosi milijardu i 945 miliona maraka. MeÅ¡utim, ovo poveÅ¡tanje odnosi se na ratu duga koju RS mora da isplati MMF-u u narednoj godini.

Dok je o mjerama Å¡tednje govorio novinarima, Premijeru DÅ¾ombiÅ¡tu otkazala je posluÅ¡nost stolica na kojoj je sjedio, pa se Premijer gotovo sunovratio i nestao iz vidokruga prisutnih u prostoriji Vlade RS. I sam se tome nasmiĝao te dodao: â€œMnogi bi Å¡eljelili ovo vidjetiâ€• â€œ simobliÅ¡na je bila reÅ¡enica kojom kao da je dozivao svoj sopstveni opoziv.

Bilo kako bilo, najavljene mjere Å¡tednje znaÅ¡ajno Å¡te se odraziti na veÅ¡ ozbiljno poljuljanu ekonomsku stabilnost RS iako je Premijer do prije nekoliko mjeseci uporno govorio da Å¡te Republika Srpska biti vodeÅ¡ti faktor u regionu kada je ekonomski razvoj u pitanju.

Da bi â€œsanirao posljedice DÅ¾ombiÅ¡evih negativnostiâ€•, predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik najavio je moguÅ¡te vraÅ¡tanje plata na isti nivo veÅ¡ u 2014. godini, gle Å¡uda, izbornoj godini. Zna meÅ¡utim Dodik da to baÅ¡i i nije potpisano u pismu namjere prema MMF-u. U tom pismu, a tvrde sindikati, plate i u 2014. godini trebaju iÅ¡i za deset odsto dolje. Dakle, u dvije godine, ukupno 20 odsto.

Radnici i sindikalci su u prvim reakcijama na predloÅ¾ene mjere Å¡tednje poruÅ¡ili da se stezanje kajija viÅ¡je ne moÅ¾e i neÅ¡te lomiti preko leÅ¡a najugroÅ¾enijih. Za 30. novembar najavljeni su protesti zaposlenih budÅ¾etskih korisnika ispred zgrade Vlade RS. Da li Å¡te do toga zaista doÅ¡ti teÅ¡ko je procijeniti, mada sve ide u prilog tezi da Å¡te se neki â€œdilâ€• izmeÅ¡u Vlade i Sindikata isposlovati. U RS ne Å¡trajkuje niko osim invalida, barem tako je bilo proÅ¡le sedmice.

Propalo sve Å

Razorena i uniÅ¡tena privreda, tajkunska privatizacija svega i svaÅ¡ega, pregolem administrativni aparat koji troÅ¡i

---

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

---

nemilice, selektivna partijska zapošljavanja (dakle, zapošljavanje nesposobnih i podobnih kadrova), prevelika poreska opterećenja prema realnom sektoru (upitajte bilo kojeg pijara u komšiluku koje je sve takse morao platiti u posljednjih godinu dana) – sve su to glavni razlozi postepenog urušavanja ekonomije u RS i BiH, ali i svih ostalih pratećih ekonomskih –elementata–.

U RS je potpuno kolabirao zdravstveni i penzioni sistem, fondovi istih su odavno prazni. Svakog mjeseca, Fond penzionog osiguranja posuđuje novac iz budžeta kako bi pokrpio rupe, a da bi se isplatile penzije. Fond zdravstvenog osiguranja ne ovjerava knjižice ni zaposlenima u kliničkim centrima, jer im nisu uplaćeni doprinosi od jula 2012. godine.

Kako je do ovoga došlo?

Da bi sistem koji je nefunkcionalan, a svi pokazatelji govore da je to tako, mogao biti saniran, Republika Srpska je u određenom trenutku odlučila da proda Telekom Republike Srpske. Novac koji je stigao od prodaje utrošen je na potpune promažaje – na skupocjene sportske hale, – nije je godišnje održavanje nezamislivo za male opštine (primjer Gradiške), propagandistička otvaranja Ajkola, – to naravno nema baš nikakve veze sa saniranjem ekonomije, ponekad se posudilo da bi se popunila praznina u budžetu. Fond od prodaje Telekoma odavno zjapi prazan i iskorišten je potpuno iracionalno. Niti se privreda sanirala, niti su investicije opravdale svoj naum. Ti novci i – ezli su zarad kratkotrajnih i jeftinih populističkih marifetluka republičkih vlasti.

Niko sa preciznošću ne može utvrditi koliko je ostalo na račun od privatizacije Telekoma (na tzv. – escrow– račun), a Vlada RS uporno ponavlja da će se gotovo polovina istog vratiti kroz vraćanje plasiranih kredita iz Investiciono-razvojne banke.

Sljedeća faza – ekonomskog cvjetanja Republike Srpske– (mada se može reći i da je bila paralelna faza) ostvarena je kroz potpisivanje raznih ugovora sa međunarodnim finansijskim institucijama – grejs periodi su bili fantastični, – inilo se da će MMF i njemu slične organizacije pomoći Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini....Ali, ovaj, posuđeni novci korišteni su za krpanje budžetskih rupa jer, ponovimo to, kod nas ne postoji realni sector odnosno privreda koja bi punila budžet od zarađenog novca.

Tako smo se sad našli u situaciji koja je katastrofalna.

Treba napomenuti da javna preduzeća mahom grcaju u dugovima, da se direktori istih smjenjuju kao na traci. Može se reći da ne postoji niti jedno javno preduzeće koje nije u finansijskim problemima. Pomenimo – ume Srpske, – eljeznice RS, Pošte Srpske i sl.

Inostrane investicije koje su se slile u Republiku Srpsku nisu ispunile očekivanja javnosti, eufemistički govoreći. Republika Srpska postala je Meka –pekulativnog polumafijskog i mafijskog kapitala, preduzeća su prodavana metodom – eti meni, ja tebi–. Drugim riječima, niko nije imao koristi od ovih privatizacija, građani Republike Srpske ponajmanje. Privatizovana naftna industrija kolabira, pitanje je vremena kad će se proglasiti stečaj, rukovodstvo Fabrike Glinice – Birača– svake sedmice otpušta desetine radnika, a već smo spomenuli kratkotrajne efekte privatizacije Telekoma Republike Srpske.

Kada govorimo o – elukrativnoj– Banjaluci, –pekulativni karakter privatizacije pokazao je svu svoju – eljepotu–. Osim od Slovaka privatizovanog – Celeksa–, te Fabrike obuće – BEMA–, gotovo da ne postoji privredni subjekt u najvećem gradu RS koji radi normalno. Ustvari, koji radi uopšte, jer su svi banjalučki giganti propali, o – emu je BUKA ranije pisala, hale u kojima se nekad odvijala privreda pretvorene su u skladišta, ili – ekaju da budu spravnjene sa zemljom. Iz Banjaluke je privreda iskorijenjena, Banjaluka je postala isključivo administrativni centar – pogledajte Banjaluku neradnim danima – zjapi prazna. – – – –

Stručnjaci, koje smo oslovili, kazali su nam da prema procjenama BiH u narednoj godini treba ukupno da vrati međunarodnim finansijskim institucijama preko jedne milijarde i dvije stotine miliona konvertibilnih maraka, što se, naravno, mora negdje odraziti. I tu je upravo i glavna "očeka" najavljenih mjera "tednje" - "tedimo, da bi vratili drugima".

Ekonomist Goran Nedić iz Sarajeva kaže da iznos kredita koji dolazi na naplatu u 2013. godini iznosi gotovo 1.2 milijarde KM na nivou BiH, od čega otprilike 450 miliona konvertibilnih maraka otpada na Republiku Srpsku, a 700 miliona na Federaciju BiH, s tim da nam je ekonomista Damir Miljević kazao da se za Federaciju BiH to još uvijek ne zna jer "budžeta Federacije još nema".

Govoreći prostim rječnikom, Republika Srpska u narednoj godini treba da u međunarodne tokove vrati više od 20 odsto budžeta za 2012. godinu, koji iznosi nešto preko milijardu i osam stotina miliona konvertibilnih maraka!

Ono što posebno frapira u predloženom prednacrtu Ekonomske politike jeste da je predviđen ukupan rast budžeta RS za 2013. godinu veći za 7% od ovogodišnjeg, uz istovremeno planirani rast GDP-a od 0,8 %. To može značiti samo dalje zaduživanje i zahvatanje od poreskih obveznika, a ne "tednju" rečeno nam je. Odlukom da se ide u deficitarno finansiranje budžeta, tj. finansiranje iz zaduženja, i to za 42% više nego u ovogodišnjem, rebalansiranom, budžetu, Vlada jasno stavlja do znanja da nije spremna na bilo kakve ozbiljne rezove. Najavljuje se smanjenje javne potrošnje i plata, te otpuštanje radnika u javnom sektoru, a po prednacrtu budžeta, izvorni prihodi po osnovu poreza na dohodak treba da porastu. Tu nešto temeljno nije u redu ili nismo ušli ekonomiju iz istih knjiga, rekao je u intervjuu za portal BUKA ekonomista Damir Miljević.

U situaciji kada BiH bilježi pad domaće i inostrane potrošnje, nominalno smanjenje javne potrošnje i "tednja" je samo dodatno pogorjati ekonomske pokazatelje.

"Najavljene mjere je baciti u bijedu još veći broj ljudi nego sada, a ukoliko dođe do otpuštanja radnika, to je sigurno dovesti do snažnog pritiska na vlastodržce i potencijalnih socijalnih nemira. Posljednja opcija za rješavanje nagomilanih ekonomskih problema je bezobzirno otpuštanje radnika i slanje na ulicu", kaže za BUKU Goran Nedić.

On navodi da svaki projekat smanjenja administracije i birokratije mora biti praćen obezbjeđenjem sredstava za preobuku radnika i zapošljavanje u proizvodnom sektoru.

Ekonomisti se slažu u jednom, sljedeća godina je biti teža nego ova, sa dodatnim povećanjem siromaštva i padom životnog standarda srednje klase.

S obzirom na tešinu situacije, treba biti i hrabar pa se u ovakvoj situaciji prihvatiti vlasti i biti spreman na do sada neviđen pritisak masa kako se situacija bude pogorjavala, zaključuje na kraju ekonomista Goran Nedić.

Izvor vijesti: 6yka.com

Â